סלע
מוצרי רקמה עתונות
ת.ד. 724 ירושלים, ת.ד. 30215, תל־אביב, טל: 03-614050
קטעי עתונות
מעריב
ספט' 1988
228

סלע
מוצרי רקמה עתונות
ת.ד. 724 ירושלים, ת.ד. 30215, תל־אביב, טל: 03-614050
קטעי עתונות
דבר
לכלכלה ולחברה
1988 אוג 19
338

לקצץ רק מ"נחלאות" של אחרים

הצורך לקצץ מתקציב ההוצאות של משרדי הממשלה, לאחר שהתקציב גלש על גדותיו, איננו שנוי במחלוקת. כל שרי הממשלה כפרטיים וכקולקטיב מסכימים, שאם אין מבקשים להזמין פעם נוספת את הצרות שהתנסנו כאן בעבר די והותר, חובה לקצץ בתקציב כך שמלוא הצדק עם שר האוצר, מר משה נסים, המבקש שהממשלה תאשר קיצוץ מסויים בתקציב המדינה.

הוא הדין בשאלת צמצום הסובסידיות למוצרים, מצרכים ושירותים. על הכל מוסכם שאי אפשר לעוות עוד את המחירים על ידי נסיון לשמור על רמת מחירים יציבה, למרות הייקור של הדגנים ושאר מרכיבים, המחייבים התאמה מסויימת ברמת המחירים, כדי שלא יהיה צורך בייקור דראסטי, כאשר לא יהיה מנוס מ"יישור הקו".

אם כן, הכל פשוט לכאורה. הואיל וקיימת הסכמה רחבה, וגם ההצעות די מגובשות לא נותר, איפוא, אלא צעד הביצוע. כך היה קורה אולי בפטגוניה, אך לא במדינה מסודרת כשלנו. במקומותינו קורה לעתים, שבין הסכמה עקרונית, לבין תרגום ההסכמה לשפת מעשה, אין כמעט ולא כלום, עם כל הצער שבקביעה.

לוי אשכול המנוח, שנחשב לא רק כבעל חוש הומור, אלא גם אדם חכם, אמר בשעתו, כי אין כל צורך להתנגד בתקיפות להצעה המועלית בממשלה, שהרי אפשר "להרוג" אותה באמצעות הקמת ועדה, והרי לא רק הצ'ניקנים אומרים, כי גמל הוא למעשה סוס שתוכנן על ידי ועדה.

באמצעות מינוי ועדה מסירים בינתיים את הלחץ המיידי. לאחר מכן, הוועדה תתכנס, תדון בכובד ראש בהצעות שיועלו, יתגלעו חילוקי דעות כנים בין האישים השונים, ובינתיים אפשר כבר לשכוח על מה למעשה היא צריכה להחליט... אשכול אמר דברים אלה ספק ברצינות ספק בהלצה, אך המציאות הוכיחה, כי זו אחת ההלצות העצובות ביותר, באשר לא מעט דברים חשובים "נקברו" באופן זה, כאשר הפוליטיקאים שהכשילו אותם יכלו לרחוץ בניקיון כפיהם, לפחות בכל האמור לציבור הרחב.

אתמול התבשרנו, כי שרי המערך תומכים בהצעה שהועלתה על ידי שר האוצר, לקצץ בתקציב המדינה, אך הם מתנגדים לסעיפי הקיצוץ, שמציע משרד האוצר. זו המסקנה שהתגבשה לאחר ישיבת פורום "שרינר". אליבא דרוב שרי המערך לא ניתן לבצע קיצוץ נוסף בתקציבי משרד החינוך, משרד הבריאות, משרד הבטחון או משרד המשטרה, כלומר משרדי הממשלה הנחלשים על ידי "שרינר", ומכיוון שגם ממשרדי ממשלה אחרים קשה לקצץ, אולי ראוי לקצץ את הכל ממשרד המדע, שגם בלאו הכי לא מפגין גבורא רבא. אולם, למרבה הצער, תקציבו של משרד ממשלתי זה הוא כה זעום, שגם אם יסלו ממנו את הכל, לא יפתר אפילו חלק זעיר של הבעייה.

התופעה של נסיון להכות על חטא על לוח ליבו של הזולת איננה חדשה, אך שיערנו בנפשנו, כי לאחר שבאי אלה שדות פעילות חלה מעין התפכחות, לא נחזה פעם נוספת בתרגיל זה. לרוע המזל התבדנו, ואם לפני מספר ימים יכולנו עוד להפגין מידה מסויימת של אופטימיות זהירה, היום אנו נאלצים להודות, כי הסיכוי לקצץ מתקציב ההוצאות של משרדי הממשלה, אפילו שמדובר רק בקיצוץ בשיעור של שני אחוזים, שואף לאפס, כך שרק נס יכול להביא לריכוך הלבבות ולהסכמה.

כדי להבין עד כמה רצינית ההתייחסות להצעת הקיצוץ בתקציב, כאשר מדובר בצורך לתרום, להבדיל מלהביע הסכמה הצהרתית, די לצטט את הצעתו של שר הכלכלה, כפי שפורסמה אתמול בעתון "דבר", לפיה יש לקצץ בהוצאות הממשלה להתנחלויות. עלול להתקבל הרושם, כי על ידי אימוץ הצעה זו שאין צורך להכביר מילים כדי להסביר את גוונה הפוליטי, ניתן למנוע את הקיצוץ התקציבי במשרדי הממשלה, ולא היא, דבר זה ידוע יפה מאד לשר הכלכלה והתכנון, יש לקוות. כמו כן מציע שר הכלכלה לבחון את השפעת קיצוץ הסובסידיות על מערכת המחירים והשכר, תוך שהביע תמיהה על עיתוי הצעת האוצר לייקור המסובסדים, שכן השפעת ההתייקרויות תשתקף רק במדד המחירים שיתפרסם לאחר הבחירות.

רב אלוף חיים לסקוב המנוח נהג לאמר, כי איש ציני יכול גם להיות רציני. אמת. השפעת ההתייקרויות תורגש רק במדד שיתפרסם לאחר הבחירות, אך ההתייקרויות עצמן יהיו לפני הבחירות!

עדה כהן

אנשים ומנגשים

שמיר הפך את הסדר

ראש הממשלה **יצחק שמיר** מעדיף את מעמדו הנוכחי על עברו הפוליטי. חיזוק לכך נתן בעת פגישתו עם **קארה וילופק**, יו"ר הפרלמנט הנורווגי ולשעבר ראש ממשלה בארצו.

לאחר שחברי המשלחת הפרלמנטרית שבראשה עמד האורח שמעו את דברי שמיר על המצב במזרח התיכון, שאל המארח: מה קרה לידידי הטוב **הרלם ברונטלנד**, שהיה ראש ממשלה כאשר ביקרתי בנורווגיה?

השיב וילופק: גם הוא היה יו"ר הפרלמנט כאשר סיים את כהונתו כראש ממשלה".

אמר שמיר: אצלי זה היה בדיוק להיפך. קודם הייתי יו"ר הפרלמנט ואחר כך נהיתי ראש הממשלה, ותאמינו לי אני מעדיף את זה כך".

המזל של אברום

האופנה האחרונה אצל הפוליטיקאים הישראלים היא להיפגש עם אישיות סובייטית או סינית. יש שעובדים קשה על כך ויש שזה בא להם בקלות. **לאברהם (אברום) בורג** זה הלך בלי מאמץ.

בורג הצעיר ביקר בארה"ב בעניני מפלגת העבודה. כשלוש שעות לפני שעמד לחזור לישראל טילפן אליו ידידו ד"ר **ישראל זינגר**, מנכ"ל הקונגרס היהודי העולמי, ואמר: "אם תבוא מיד למשרד מחכה לך הפתעה".

כאשר אברום הגיע ישב שם **אלכסנדר זיטוב**, אחד הנציגים הבכירים של המשלחת הרוסית לאו"ם. "הצגתי את עצמי, אני אברהם"... אך עוד לפני שהספיק לגמור את המשפט אמר הנציג הרוסי: אני יודע ומכיר מהתמונות, שמך עלה אצלנו בכמה דיונים.

הקשה אברום: אם כך, מדוע לא נתתם לי אשרה לברית המועצות לימים הנוראים, כפי שידידי **נמרוד נוביק** ביקש למענ"ז?

ניחם הסובייטי את בורג: לא נורא, בחגים הבאים.

השיחה גלשה גם לנושאים פוליטיים וזיטוב הביע את משאלתו לשרת בשגרירות הסובייטית כאשר זו תפתח בישראל. "אני מניח שכאשר אתם תהיו בשלטון, בריה"מ תהיה יותר מעורבת בתהליך השלום והקשרים בין שתי המדינות יתהדקו יותר", אמר הסובייטי.

אברום: החלפנו כרטיסי ביקור והבטחנו כי מי שיגיע ראשון לארצו של השני יתקשר מיד.

– וכיצד אתה מסתדר עם המנכ"ל של "כלל" **אהרן דברת**?

"אין בעיות, שנינו מדרום־אמריקה ומשדרים על אותו גל".

– ובאיזו שפה נעשים השידורים האלה, בספרדית?

– "חס וחלילה, דוקא ביידיש, לעתים גולשים גם לעברית".

אורה הרצוג ביקב

מחירו של כרטיס זוגי לנשף השנתי של "המועצה לישראל יפה", בחסותה של אשת נשיא המדינה **אורה הרצוג**, שיתקיים ב־5 באוקטובר ביקבי ראשון־לציון, הוא 350 ש"ח. אבל למועצה אין מה לדאוג: יש לפעילות שלה הקשרים הדרושים.

גילה, אשתו של מנכ"ל הבורסה **חיים שטסל**, הצליחה למכור 100 מתוך 500 הכרטיסים העומדים למכירה עוד בטרם הודפסו ההזמנות.

הנשף היה אמור להתקיים ב־1982, כאשר מלאו ליקב 100 שנה. אך אז פרצה מלחמת שלום הגליל ואירוע נדחה. עכשיו התפנו. זה יהיה נשף ספונסרי עם תוכנית עשירה ועליזה, וניחוח כרמים ויין.

כ־10 ימים לאחר הנשף ייצא הזוג תנשיאותי, **אורה וחיים הרצוג** למסע רשמי בצרפת. הם ישהו שם ביום שני בשבוע ועד ליום ששי.

ניסן לימור מלשכת הנשיא חזר בימים אלה מצרפת, שבה, יחד עם שגרירות ישראל בפאריס סיים "לבשל" את התוכנית לפרטיה.

פולק ודברת ביידיש

במסיבת קוקטייל שערך שגריר צ'ילי בישראל **סנטיאגו בינאבאדה**, ביום חגה הלאומי של ארצו, שחל בסוף השבוע שעבר, היה האורח הצ'ילני החשוב ביותר **ישראל פולק**, לשעבר מבעלי "פולגת" וכיום יו"ר מועצת המנהלים של המפעל, לאחר שהשליטה עליו עברה ל"כלל".

פולק קבל על המצב השורר כיום בתעשיית הטכסטיל: "לא רק הממשלה, ההסתדרות והאינתיפאדה אשמים במה שקורה. גם הפועלים אשמים. הם חייבים להבין שאם הפריון לא יעלה והם לא ישפרו את עבודתם המצב יהיה עוד יותר גרוע. השוק המקומי רע וגם היצוא בקשיים בגלל שכר העבודה הגבוה והפריון הנמוך. קשה לנו להתחרות עם ארצות אחרות".

הסגנון של שחל

כאשר קרא שר האנרגיה **משה שחל**, בשבוע שעבר, במרכז מפלגת העבודה את המבוא למצע המפלגה, התפעלו הכל מן הסגנון הלירי היפה ואימרות השפר שובות הלב.

מתברר שאת המבוא המקורי כתב לא השר עצמו אלא **יוזם פרי**, מאנשי "דבר", שעמל על המצע בעזרת פרופסורים מהאוניברסיטאות.

לא למד ערבית

לא נעים, אבל זה קרה לעו"ד **חגי מידום**, מספר 36 ברשימת המערך וחבר משק יפעת, שפעיל בין השאר במגזר הערבי.

בהרצאה ובחילופי דברים שנמשכו יותר משלוש שעות עם ערביי סכנין, עדבה ודיר־חנא, הוא נשאל בסוף דבריו: "את הכל אתה מבין, את הכל אתה יודע להסביר ולא מסתיר אפילו את המצב הכלכלי הקשה של התק"ם, אבל דבר אחד לא למדת. אתה בא אלינו ומדבר עברית. למה לא למדת לדבר ערבית?"

חגי הצטדק שכאשר הוא היה בבית הספר לא היה בו חוג לערבית. לעומת זאת, בתו כבר למדת ערבית.

חגי מירום יחד עם עוד חבר משק פתח ענף קיבוצי חדש – משרד עורכי דין משגשג. החשש שאם ילך ללמוד משפטים לא יחזור למשק היה פחד־שווא.

ישראל פולק: על אותו גל

אורה הרצוג: כרטיסים נמכרים

אברהם בורג: בחגים הבאים

אפרים קציר: מסכות גז

החיסכון של אשכול

בעקבות המלחמה הכימית של העיראקים נגד הכורדים והאיראנים הביעו בנימוסמכא שונים חשש שגם ישראל עלולה לעמוד בפני סכנה כזו. בהקשר לכך סיפר לא מזמן פרופ' **אפרים קציר**, הנשיא הרביעי, שכאשר היה המדען הראשי של מערכת הבטחון, בימים שקדמו למלחמת ששת הימים, התעוררה אותה בעיה.

הוחלט **שמוניה מרדור** ז"ל, שהיה מנכ"ל רפאל, **יצחק רבין**, הרמטכ"ל דאז ופרופ' קציר ילכו לראש הממשלה **לוי אשכול** ז"ל, כדי להעמיד אותו על כך שלמצרים יש מאגר גדול של רעלים כימיים ועל הסכנה שהם עלולים להפעילם נגד ישראל.

רבין רצה שאשכול יאשר לו את חיזוק חיל האוויר כדי למנוע ריסוס חומרים כימיים מהאוויר. קציר ומרדור דיברו יותר על פיתוח אמצעים נגדיים המצריכים תקציב נוסף. "אבל אשכול המנוח", סיפר קציר, "עשה פשרה, כדרכו, ואמר שצריך להזמין מסכות גז ובכך חסך את שני התקציבים שדרשו ממנו".

סוף הסיפור ידוע. למסכות הגז שהוזמנו באותם הימים מגרמניה, דבר שעורר רעש גדול, לא היה שימוש.